

DECYZJA KOMISJI**z dnia 17 listopada 2010 r.****dotycząca pomocy na koszty usunięcia i zniszczenia zwierząt padłych w gospodarstwach rolnych znajdujących się w Regionie Walońskim (Pomoc państwa C 1/10 – Belgia)***(notyfikowana jako dokument nr C(2010) 7263)***(Jedynie teksty w języku francuskim i niderlandzkim są autentyczne)**

(2010/789/UE)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 108 ust. 2 akapit pierwszy ⁽¹⁾,uwzględniając Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w szczególności jego art. 62 ust. 1 lit. a) ⁽²⁾,po wezwaniu zainteresowanych stron do przedstawienia uwag zgodnie z przywołanymi artykułami ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

I. PROCEDURA

- (1) W odpowiedzi na skargę złożoną w dniu 23 kwietnia 2007 r. Komisja podjęła decyzję o wszczęciu postępowania w sprawie stwierdzenia pomocy państwa przyznanej przez Belgię i przeznaczonej na pokrycie kosztów związanych z usuwaniem i niszczeniem zwierząt padłych w gospodarstwach rolnych znajdujących się w Regionie Walońskim.
- (2) W dniu 2 lipca 2007 r. Komisja skierowała pismo do władz belgijskich, w którym zwróciła się do nich o przekazanie informacji na temat przedmiotowego środka. Władze belgijskie dostarczyły informacje pismem z dnia 27 lipca 2007 r., które zostało zarejestrowane w dniu 3 sierpnia 2007 r. W dniu 21 sierpnia 2007 r. odbyło się spotkanie techniczne zorganizowane na wniosek właściwych organów belgijskich. W wyniku spotkania organy belgijskie dostarczyły w dniu 4 października 2007 r. dodatkowe informacje dotyczące przedmiotowej sprawy.
- (3) Pismem z dnia 10 września 2007 r. służby Komisji poinformowały Belgię, że program pomocy został wpisany do rejestru przypadków niezgłoszonej pomocy pod numerem NN 56/07, z uwagi na fakt, że część środków została już wypłacona.

⁽¹⁾ Od dnia 1 grudnia 2009 r. art. 87 i 88 Traktatu WE stały się odpowiednio art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej („TFUE”). Treść obydwu postanowień jest zasadniczo identyczna. Do celów niniejszej decyzji odniesienia do art. 107 i 108 TFUE należy rozumieć, we właściwych przypadkach, jako odniesienia odpowiednio do art. 87 i 88 Traktatu WE.

⁽²⁾ Dz.U. L 1 z 3.1.1994, s. 3.

⁽³⁾ Dz.U. C 191 z 15.7.2010, s. 12.

(4) Na wniosek właściwych organów belgijskich w dniu 12 października 2007 r. odbyło się drugie spotkanie techniczne.

(5) Pismem z dnia 25 października 2007 r. służby Komisji wezwały władze belgijskie do przedstawienia obszerniejszych wyjaśnień. Wobec braku odpowiedzi w wyznaczonym terminie w dniu 21 grudnia 2007 r. służby Komisji skierowały do władz belgijskich ponaglenie z nowym terminem na odpowiedź.

(6) W dniu 4 czerwca 2008 r., wobec braku odpowiedzi na pierwsze ponaglenie w wyznaczonym terminie, służby Komisji wysłały kolejne ponaglenie, w którym zwróciły uwagę władz belgijskich na fakt, że w razie niedotrzymania nowego terminu na odpowiedź, wynoszącego cztery tygodnie, Komisja mogłaby wydać nakaz udzielenia informacji zgodnie z art. 10 ust. 2 i 3 rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 z dnia 22 marca 1999 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 93 Traktatu WE ⁽⁴⁾. Wymieniony termin upłynął w dniu 4 lipca 2008 r. W dniu 1 października 2008 r. Komisja przyjęła zatem decyzję nakazującą władzom belgijskim dostarczenie wymaganych informacji. W wymienionej decyzji Komisja zwróciła się do władz belgijskich o przekazanie jej między innymi odpowiednich arkuszy informacyjnych, o których mowa w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 794/2004 z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 z dnia 22 marca 1999 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 93 Traktatu WE ⁽⁵⁾ w celu dokonania oceny pomocy przyznanej po dniu 31 stycznia 2007 r.

(7) Władze belgijskie w końcu udzieliły odpowiedzi w piśmie z dnia 27 listopada 2008 r. i przekazały dodatkowe informacje w dniu 5 grudnia 2008 r. Nie dostarczyły jednak arkuszy informacyjnych, o które zwrócono się w decyzji Komisji z dnia 1 października 2008 r.

(8) W dniu 27 stycznia 2009 r. Komisja skierowała do władz belgijskich pismo z wnioskiem o dodatkowe informacje. Władze belgijskie odpowiedziały na ten wniosek pismem z dnia 16 marca 2009 r. zarejestrowanym w dniu 19 marca 2009 r.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 83 z 27.3.1999, s. 1.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 140 z 30.4.2004, s. 1.

- (9) Pismem z dnia 14 stycznia 2010 r. Komisja poinformowała Belgię o swojej decyzji wszczęcia postępowania, o którym mowa w art. 108 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej („TFUE”), przeciwko zgłoszonej pomocy. Decyzja Komisji o wszczęciu postępowania została opublikowana w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* w dniu 15 lipca 2010 r. Komisja wezwała zainteresowane strony do przedstawienia uwag na temat przedmiotowych środków. Żadna zainteresowana strona trzecia nie przedstawiła uwag.
- (10) Pismem z dnia 19 lutego 2010 r. władze belgijskie zwróciły się z wnioskiem o przedłużenie czasu na odpowiedź wyznaczonego w piśmie Komisji z dnia 14 lutego 2010 r. o jeden miesiąc. Pismem z dnia 5 marca 2010 r. Komisja przyznała dodatkowy termin na udzielenie odpowiedzi w wymiarze jednego miesiąca. Ostatecznie w piśmie z dnia 12 marca 2010 r. władze belgijskie przedstawiły swoją reakcję na wszczęcie postępowania.

II. KONTEKST

II.1. Decyzja Komisji – sprawa nr NN 48/03

- (11) W trakcie dochodzenia Komisji wyraźnie wykazano, że skarga dotyczyła wdrożenia programu pomocy zatwierdzonego przez Komisję w dniu 26 listopada 2003 r. w sprawie pomocy państwa nr NN 48/03 (ex. N. 157/03) określanej jako „Zarządzanie usuwaniem i niszczeniem padłych zwierząt w gospodarstwach rolnych Regionu Walońskiego”. Sprawa dotyczyła zgłoszonego przez władze belgijskie programu, na podstawie którego państwo belgijskie przyznawało gospodarstwom rolnym pomoc w postaci dotowanych usług, obejmującą wszystkie koszty związane z usuwaniem, składowaniem, utylizacją i niszczeniem padłych zwierząt.
- (12) W celu przyjęcia decyzji o rozliczeniu i w związku ze zbliżającym się wejściem w życie wytycznych wspólnotowych w sprawie pomocy państwa dotyczącej testów na obecność TSE, padłych zwierząt i odpadów z uboju (zwanymi „wytycznymi w sprawie TSE”) ⁽¹⁾ w dniu 1 stycznia 2004 r. władze belgijskie podjęły działania zmierzające do zmiany przedmiotowego programu. Zmiany wynikały z konieczności respektowania warunków określonych w wytycznych w sprawie TSE, a w szczególności ich punktu 29. Zgodnie z tym punktem państwa członkowskie mogą przyznać pomoc państwa pokrywającą do 100 % kosztów usuwania padłych zwierząt i do 75 % kosztów niszczenia tusz. Belgijski program w zgłoszonej postaci nie był zgodny z tym postanowieniem, ponieważ przewidywał, że pomoc mogła pokrywać 100 % kosztów związanych z niszczeniem tusz.
- (13) W wyniku powyższych uwag, o których mowa w motywach 11 i 12, władze belgijskie przystąpiły do zmiany programu pomocy w taki sposób, aby od dnia

1 stycznia 2004 r. pomoc przewidziana na pokrycie kosztów niszczenia tusz stanowiła nie więcej niż 75 % wydatków zamiast 100 % (zob. motywy 33 i 34 decyzji Komisji dotyczącej sprawy nr NN 48/03). Władze belgijskie podjęły również działania w celu dostarczenia Komisji, najpóźniej do połowy grudnia 2003 r., dowodów na potwierdzenie, że w programie pomocy zostały naniesione niezbędne zmiany.

- (14) W świetle tych zobowiązań Komisja zatwierdziła wymieniony program na okres pięciu lat od dnia 31 stycznia 2002 r. Termin ten wygasł zatem w dniu 31 stycznia 2007 r.

II.2. Skarga

- (15) W dniu 23 kwietnia 2007 r. Komisja otrzymała skargę, w której stwierdzono, że władze belgijskie naruszyły wytyczne w sprawie TSE, kontynuując przyznawanie pomocy pokrywającej do 100 % kosztów zarówno usuwania padłych zwierząt, jak i niszczenia tusz.

III. SZCZEGÓŁOWY OPIS ŚRODKA POMOCY

- (16) Przedmiotowy program pomocy dotyczy środka regionalnego, którego celem jest pokrycie wszystkich kosztów usług związanych z usuwaniem, transportem, składowaniem, utylizacją i niszczeniem zwierząt padłych w gospodarstwach rolnych znajdujących się w Regionie Walońskim.
- (17) Na organizację usuwania tusz znalezionych we wspomnianych gospodarstwach i zarządzanie tą operacją władze regionalne udzieliły zamówienia publicznego na usługi. W wyniku ogólnego przetargu uruchomionego na poziomie Unii Europejskiej ogłoszeniem o zamówieniu na usługi ⁽²⁾ zamówienie to zostało udzielone w dniu 31 stycznia 2002 r. spółce SA. RENDAC-UEDES. Przedmiotowa umowa została podzielona na trzy odrębne części odpowiadające różnym usługom:
- odbiór tusz zwierząt znalezionych w gospodarstwach rolnych i ich transport do zakładu utylizacji, w miarę możliwości przez punkt odbioru lub pośrednie miejsce składowania,
 - utylizacja tusz zwierząt uznanych w całości za materiał szczególnie ryzyka i transport odpadów po utylizacji do punktów niszczenia termicznego, oraz
 - całkowite zniszczenie odpadów powstałych w wyniku tego procesu w instalacjach *ad hoc*.

⁽¹⁾ Dz.U. C 324 z 24.12.2002, s. 2.

⁽²⁾ Dz.U. S 156 z 16.8.2001.

(18) Spółka SA RENDAC-UDES jako jedyna złożyła ofertę w przetargu; oferta obejmowała trzy części. W dniu 31 stycznia 2002 r. spółce udzielono zatem zamówienia na okres 5 lat. Zgodnie z informacjami przekazanymi przez władze belgijskie umowa była przedłużana co najmniej czterokrotnie: do 31 grudnia 2007 r., do 31 grudnia 2008 r., do 30 czerwca 2009 r. i wreszcie do czasu uruchomienia nowego przetargu publicznego, który według władz belgijskich ma być rozstrzygnięty do trzeciego kwartału 2010 r.

(19) W przedmiotowym programie pomocy przewidziano przyznanie pomocy rolnikom. Władze belgijskie potwierdziły, że chociaż pomoc została przyznana bezpośrednio spółce SA RENDAC-UDEC jako usługodawcy i dotyczyła kosztów usług świadczonych na rzecz rolników, w całości trafiła do rolników, aby pokryć wszystkie koszty związane z różnymi operacjami odbioru, transportu, składowania, utylizacji i niszczenia, które w przypadku braku programu pomocy rolnicy musieliby ponieść sami. Władze belgijskie zapewniły również, że kwoty wypłacone bezpośrednio spółce SA RENDAC-UDES za usługi świadczone na rzecz rolników odpowiadały wyłącznie i w całości cenie rynkowej wykonanych usług.

(20) Waloński Urząd Gospodarki Odpadami przy Regionalnym Ministerstwie Środowiska był odpowiedzialny za płatności wynikające z faktur wystawionych przez SA RENDAC-UDES, częściowo według stawek ryczałtowych, częściowo na podstawie cennika.

(21) W ramach rozpatrywania sprawy nr NN 48/03 władze belgijskie potwierdziły, że program dotyczy wyłącznie zwierząt padłych w gospodarstwach rolnych Regionu Walońskiego. Nie obejmuje natomiast tusz zwierząt padłych na targach zwierząt lub w ubojniach.

IV. DECYZJA KOMISJI Z DNIA 13 STYCZNIA 2010 R.

(22) W decyzji z dnia 13 stycznia 2010 r. o wszczęciu postępowania wyjaśniającego Komisja wyraziła wątpliwości co do zgodności programu pomocy z zasadami udzielania pomocy państwa w Unii Europejskiej. Precyzując, Komisja stwierdziła, że środki zawarte w przedmiotowym programie pomocy, których celem było pokrycie ponad 75 % kosztów niszczenia tusz, mogą zostać uznane za niezgodne z rynkiem wewnętrznym na podstawie wytycznych w sprawie TSE i wytycznych Wspólnoty w sprawie pomocy państwa w sektorze rolnym i leśnym na lata 2007–2013 (zwanych „wytycznymi na lata 2007–2013”) (1).

(23) Ponadto z uwagi na fakt, że Komisja zatwierdziła program pomocy do 31 stycznia 2007 r. na podstawie zobowiązania władz belgijskich do zmiany programu, tak aby uwzględnił warunki określone w wytycznych w sprawie TSE z dniem 1 stycznia 2004 r., oraz że wymienione władze nie przestrzegały tego zobowiązania, Komisja stwierdziła, że pomoc mająca na celu pokrycie

ponad 75 % kosztów niszczenia tusz została przyznana niezgodnie z przeznaczeniem.

(24) Tym samym zgodnie z art. 4 ust. 4 rozporządzenia (WE) nr 659/1999 i w związku z art. 16 tego samego rozporządzenia, dotyczącego przyznawania pomocy niezgodnie z przeznaczeniem, Komisja postanowiła wszcząć formalne postępowanie wyjaśniające i wezwała Belgię do przedstawienia uwag.

V. UWAGI BELGII

(25) W odpowiedzi z dnia 12 marca 2010 r. Belgia poinformowała Komisję, że podejmie wymagane kroki, aby uruchomić nowe zamówienie publiczne na usługi. Według władz belgijskich specjalna dokumentacja przetargowa na potrzeby przyszłego zamówienia publicznego na usługi powinna zostać ukończona najpóźniej 15 kwietnia 2010 r. i powinna być używana w trzecim kwartale 2010 r. W międzyczasie władze belgijskie powiadomiły, że zamówienie publiczne na usługi udzielone w dniu 31 stycznia 2002 r. zostało przedłużone za pomocą załącznika na tych samych warunkach, które obowiązywały w momencie udzielenia zamówienia w dniu 31 stycznia 2002 r.

(26) Ponadto władze belgijskie powiadomiły, że (i) Walonia wystosuje wniosek o zastosowanie zasady *de minimis* w celu uregulowania sytuacji rolników za okres od 1 stycznia 2004 r. do 30 czerwca 2008 r. oraz (ii) w terminie nieprzekraczającym trzech miesięcy rozpocznie procedurę odzyskiwania od rolników 25 % kosztów utylizacji i niszczenia padłych zwierząt, obliczonych za okres od 1 lipca 2008 r. do dnia wejścia w życie przyszłego zamówienia publicznego.

(27) Na koniec władze belgijskie poinformowały Komisję, że będą wymagały zwrotu kwot pomocy *de minimis* na podstawie rozporządzenia Komisji (WE) nr 1860/2004 z dnia 6 października 2004 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy w ramach zasady *de minimis* dla sektora rolnego (2), jeżeli kwoty te przekroczą 3 000 EUR w ciągu trzech lat. Władze belgijskie wskazały również, że maksymalna dopuszczalna kwota 3 000 EUR została przekroczona w przypadku 58 gospodarstw rolnych.

VI. OCENA ŚRODKA POMOCY

VI.1. Występowanie pomocy w znaczeniu art. 107 ust. 1 TFUE

(28) Artykuł 107 ust. 1 TFUE przewiduje że wszelka pomoc przyznawana przez państwo lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów jest niezgodna ze wspólnym rynkiem w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi.

(1) Dz.U. C 319 z 27.12.2006, s. 1.

(2) Dz.U. L 325 z 28.10.2004, s. 4.

- (29) W omawianej sprawie warunki te zostały spełnione w odniesieniu do pomocy na rzecz rolników. Przedmiotowa pomoc jest przyznawana przez organy publiczne Walonii i jest korzystna dla rolników z Walonii, gdyż pozwala wyeliminować koszty związane z usuwaniem i niszczeniem tusz, które rolnicy ci ponosiliby w normalnych warunkach.
- (30) Zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej zwykły fakt, że konkurencyjność przedsiębiorstwa ulega poprawie w stosunku do konkurencyjnych przedsiębiorstw w wyniku przyznania korzyści gospodarczej, której takie przedsiębiorstwo nie uzyskoby w ramach normalnej działalności, oznacza występowanie ryzyka zakłócenia konkurencji⁽¹⁾.
- (31) Uznaje się, że pomoc dla przedsiębiorstwa narusza wymianę handlową między państwami członkowskimi, jeżeli przedsiębiorstwo prowadzi działalność na rynku otwartym na handel w ramach Unii Europejskiej⁽²⁾. W sektorze, którego dotyczy omawiana sprawa, handel w ramach Unii Europejskiej jest prowadzony na dużą skalę. Środek ten może zatem naruszać wymianę handlową między państwami członkowskimi.
- (32) W związku z powyższymi uwagami bezsporne jest, że warunki określone w art. 107 ust. 1 TFUE zostały spełnione z wyjątkiem pomocy wchodzącej w zakres stosowania przepisów dotyczących zasady *de minimis*.

VI.1.1. Przepisy dotyczące zasady *de minimis*

- (33) Władze belgijskie wielokrotnie informowały, że stosowały zasady *de minimis* mające zastosowanie do sektora rolnego. Rozporządzenia mające zastosowanie w okresie przyznawania pomocy to rozporządzenie (WE) nr 1860/2004 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1535/2007 z dnia 20 grudnia 2007 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy *de minimis* w sektorze produkcji rolnej⁽³⁾, które uchyliło rozporządzenie (WE) nr 1860/2004.
- (34) Uznaje się, że pomoc zgodna z warunkami stosowania rozporządzenia (WE) nr 1860/2004 lub rozporządzenia (WE) nr 1535/2007 nie spełnia wszystkich kryteriów wymienionych w art. 107 ust. 1 TFUE.
- (35) Należy jednak uściślić, że zgodnie z art. 3 ust. 7 rozporządzenia (WE) nr 1535/2007 pomocy *de minimis* nie należy łączyć z inną pomocą państwa dotyczącą tych samych wydatków kwalifikowanych, w przypadku gdyby taka kumulacja miała skutkować intensywnością

pomocy przekraczającą poziom ustalony przepisami Unii Europejskiej w odniesieniu do szczególnych okoliczności każdego przypadku. Wymieniony przepis ma zastosowanie w omawianym przypadku: niedopuszczalne jest łączenie pomocy *de minimis* (odpowiadającej 25 % ponoszonych przez rolników kosztów niszczenia tusz) z pozostałymi 75 %, które – zgodnie z przepisami Unii Europejskiej (pkt 133 wytycznych na lata 2007–2013 w powiązaniu z art. 16 ust. 1 lit. d) rozporządzenia Komisji (WE) nr 1857/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu w odniesieniu do pomocy państwa dla małych i średnich przedsiębiorstw prowadzących działalność związaną z wytwarzaniem produktów rolnych oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 70/2001⁽⁴⁾), można uznać za zgodne z art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE.

- (36) Natomiast zgodnie z systemem ustanowionym w rozporządzeniu (WE) nr 1860/2004 wydaje się, że taka kumulacja pomocy *de minimis* i kwot stanowiących 75 % kosztów niszczenia tusz nie jest wykluczona. Można to wywnioskować z motywu 7 rozporządzenia (WE) nr 1860/2004, zgodnie z którym „zasada *de minimis* pozostaje bez uszczerbku dla możliwości otrzymania przez przedsiębiorstwa, na ten sam projekt, pomocy państwa dozwolonej przez Komisję lub objętej rozporządzeniem o wyłączeniu grupowym”. Należy oczywiście respektować warunki stosowania rozporządzenia, a w szczególności maksymalny próg pomocy wynoszący 3 000 EUR, tak aby każda pomoc przekraczająca próg 3 000 EUR nie mogła zostać objęta przepisami rozporządzenia (WE) nr 1860/2004, przy czym dotyczy to całej kwoty pomocy. Zgodnie z art. 6 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1535/2007 kumulacja była możliwa przez okres nieprzekraczający sześciu miesięcy po wejściu w życie wymienionego rozporządzenia, to jest do dnia 30 czerwca 2008 r. Po tej dacie zastosowanie mają przepisy rozporządzenia (WE) nr 1535/2007.

VI.2. Zgodność pomocy z prawem

- (37) Program pomocy zatwierdzony przez Komisję pod numerem NN 48/03 został zgłoszony i zatwierdzony na okres od 31 stycznia 2003 r. do 31 stycznia 2007 r. Komisja stwierdza jednak, że Belgia nadal stosowała program pomocy po dniu 1 lutego 2007 r., chociaż nie zgłosiła tego faktu Komisji zgodnie z art. 108 ust. 3 TFUE. Po dniu 1 lutego 2007 r. program pomocy uzyskał zatem status niezgodnej z prawem pomocy państwa.

VI.3. Zgodność pomocy z rynkiem wewnętrznym

- (38) Zgodnie z art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE pomoc przeznaczona na ułatwianie rozwoju niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów gospodarczych może zostać uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym, o ile nie zmienia warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem.

⁽¹⁾ Wyrok Trybunału z dnia 17 września 1980 r. w sprawie C-730/79 *Philip Morris Holland BV przeciwko Komisji Wspólnot Europejskich*, Rec. 1980, s. 2671.

⁽²⁾ Zob. w szczególności wyrok Trybunału z dnia 13 lipca 1988 r. w sprawie C-102/87 *Republika Francuska przeciwko Komisji Wspólnot Europejskich*, Zb. Orz. 1988, s. 4067.

⁽³⁾ Dz.U. L 337 z 21.12.2007, s. 35.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 358 z 16.12.2006, s. 3.

- (39) Przedmiotowy program pomocy dotyczy przyznania pomocy w formie dotowanych usług, która pokrywa wszystkie koszty usług związanych z usuwaniem, transportem, składowaniem, utylizacją i niszczeniem zwierząt padłych w gospodarstwach rolnych znajdujących się w Regionie Walońskim.
- (40) Jeżeli chodzi o okres od 31 stycznia 2002 r. do 31 grudnia 2003 r., z decyzji Komisji podjętej w sprawie nr NN 48/03 wynika, że program może być objęty odstępstwem, o którym mowa w art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE. Niemniej jednak, jak wyjaśniono powyżej, w odniesieniu do okresu po dniu 1 stycznia 2004 r. władze belgijskie nie przystąpiły do zmiany zgłoszonego programu pomocy państwa, aby zapewnić jego zgodność z wytycznymi w sprawie TSE mającymi zastosowanie od dnia 1 stycznia 2004 r. Władze belgijskie powinny były zmienić program w taki sposób, aby pomoc obejmowała jedynie 75 % kosztów niszczenia tusz (a pozostałą część kosztów pokrywałyby rolnicy), i najpóźniej do połowy grudnia 2003 r. przedstawić Komisji dowody na wprowadzenie koniecznych zmian do programu pomocy.
- (41) Wymóg ten wynikał z wytycznych w sprawie TSE, które stanowiły mające wówczas zastosowanie przepisy. Punkt 29 wytycznych w sprawie TSE stanowił, co następuje:
- „29. Od dnia 1 stycznia 2004 r. państwa członkowskie mogą przyznawać pomoc państwa w wysokości do 100 % kosztów usunięcia padłych zwierząt oraz do 75 % kosztów niszczenia tych tusz; [...]”.
- (42) W pkt 30 i 31 wytycznych w sprawie TSE przewidziano wyjątki od zasady, zgodnie z którą pomoc mogła pokrywać koszty niszczenia padłych zwierząt tylko do wysokości 75 %.
- „30. Alternatywnie państwa członkowskie mogą przyznawać pomoc państwa w wysokości do 100 % kosztów usuwania i niszczenia tusz, jeżeli pomoc jest finansowana z obowiązkowych potrąceń lub składek na finansowanie niszczenia tych tusz, pod warunkiem że potrącenia i składki ograniczają się do sektora mięsnego i są nakładane bezpośrednio.
31. Państwa członkowskie mogą przyznawać pomoc państwa w wysokości do 100 % kosztów usuwania i niszczenia padłych zwierząt, jeżeli istnieje obowiązek przeprowadzania testów na obecność TSE u tych zwierząt.”.
- (43) Należy zauważyć, że podczas badania sprawy nr NN 48/03 władze belgijskie nigdy nie poinformowały, że takie wyjątki mogą mieć zastosowanie.
- (44) Wytyczne w sprawie TSE zostały uchylone w dniu 1 stycznia 2007 r. zgodnie z pkt 194 lit. c) wytycznych na lata 2007–2013. Zgodnie z pkt 134 wytycznych na lata 2007–2013 Komisja uznaje pomoc państwa związaną z testami na obecność TSE i padłymi zwierzętami za zgodną z art. 108 ust. 3 lit. c) TFUE, jeżeli zostaną spełnione wszystkie warunki art. 16 rozporządzenia (WE) nr 1857/2006.
- (45) Artykuł 16 rozporządzenia (WE) nr 1857/2006 nie wprowadza zasadniczych zmian co do oceny pomocy przyznawanej na usuwanie i niszczenie padłych zwierząt. Tak jak w przypadku wytycznych w sprawie TSE art. 16 ust. 1 lit. d) rozporządzenia stanowi, że pomoc o stawce do 100 % kosztów usuwania padłych zwierząt oraz 75 % kosztów niszczenia tych tusz jest uznawana za zgodną z rynkiem wewnętrznym. W przepisach art. 16 ust. 1 lit. e) i f) przewidziano możliwość odstępstwa od pułapu 75 % i zwiększenia stawki pomocy do 100 % w następujących przypadkach: (i) jeżeli pomoc jest finansowana z opłat lub obowiązkowych składek przeznaczonych na finansowanie takich tusz, pod warunkiem że wspomniane opłaty lub składki są ograniczone do sektora mięsnego i są bezpośrednio nakładane na ten sektor; (ii) jeżeli istnieje obowiązek poddawania padłych zwierząt testom na obecność TSE.
- (46) Ponieważ nowe przepisy (wytyczne na lata 2007–2013 i rozporządzenie (WE) nr 1857/2006) zasadniczo nie doprowadziły do zmiany sytuacji w porównaniu z wcześniejszymi przepisami (wytyczne w sprawie TSE), ocena sprawy w świetle mających zastosowanie przepisów Unii Europejskiej powinna być taka sama w odniesieniu do całego omawianego okresu (tj. od 1 stycznia 2004 r. do chwili obecnej).
- (47) Jak już podkreślono, władze belgijskie w ramach badania sprawy nr NN 48/03 nie podjęły działań zmierzających do zmiany swojego programu pomocy, tak aby pomoc przewidziana na pokrycie kosztów niszczenia tusz nie przekraczała 75 % wymienionych kosztów od dnia 1 stycznia 2004 r. Jednakże podczas badania przedmiotowej sprawy władze belgijskie nie zaprzeczyły, że program pomocy państwa nie został zmieniony tak, jak zobowiązały się to zrobić.
- (48) Ponadto władze belgijskie wielokrotnie informowały w związku z niniejszą sprawą (na przykład w piśmie z dnia 27 listopada 2008 r.), że drugi z wyjątków wymienionych w motywie 42 może mieć w rzeczywistości zastosowanie oraz że pomoc może pokrywać do 100 % kosztów niszczenia tusz. Według władz belgijskich wyjątek jest uzasadniony tym, że testom na obecność TSE należało poddawać obowiązkowo wszystkie padłe zwierzęta (pkt 31 wytycznych w sprawie TSE i art. 16 ust. 1 lit. f) rozporządzenia (WE) nr 1857/2006). Jednakże nie dostarczono żadnego dowodu na potwierdzenie tego stwierdzenia.

- (49) Głównym argumentem przytoczonym przez Belgię na poparcie jej stwierdzenia jest to, że ma ona obowiązek przeprowadzać takie testy zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 999/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2001 r. ustanawiającym zasady dotyczące zapobiegania, kontroli i zwalczania niektórych przenośnych gąbczastych encefalopatii⁽¹⁾. Takiego argumentu nie można jednak przyjąć. W zastosowaniu wymienionego rozporządzenia władze walońskie mają bowiem obowiązek poddawania padłych zwierząt testom na obecność TSE zgodnie z następującymi zasadami:
- od 1 lipca 2001 r. do 31 grudnia 2008 r. – wszystkich zwierząt z gatunku bydła powyżej 24 miesiąca życia padłych w gospodarstwie, oraz
 - od 1 stycznia 2009 r. – wszystkich zwierząt z gatunku bydła powyżej 48 miesiąca życia padłych w gospodarstwie. Państwo członkowskie może jednak podjąć decyzję o dalszym poddawaniu testom młodszych zwierząt z gatunku bydła, między 24 a 48 miesiącem życia.
- (50) W konsekwencji obowiązek przeprowadzania testów dotyczy wyłącznie zwierząt w określonym wieku (24 miesiące w okresie od 1 lipca 2001 r. do 31 grudnia 2008 r. oraz 48 miesięcy po tej dacie). Co ważniejsze, obowiązek ten dotyczy wyłącznie bydła. Zwierzęta innych gatunków padłe w gospodarstwie (świnie, konie, drób itp.) nie muszą być obowiązkowo poddawane testom na obecność TSE. Z informacji dostarczonych przez władze belgijskie (pismo z dnia 27 listopada 2008 r.) wynika, że liczba tusz, których mogłoby dotyczyć to zwolnienie zgodnie z przepisami rozporządzenia (WE) nr 999/2001, stanowi mniej niż 20–25 % łącznych kosztów związanych z utylizacją padłych zwierząt w ramach umowy na usługi. Z tego względu tylko te koszty, które są ściśle powiązane z obowiązkiem wykonywania testów na obecność TSE przewidzianym w rozporządzeniu nr 999/2001, można uznać za zgodne z rynkiem wewnętrznym, pod warunkiem że koszty te można precyzyjnie określić ilościowo.
- (51) Komisja stwierdza również, że pierwszy wyjątek umożliwiający pokrywanie kosztów usuwania i niszczenia tusz w 100 % ze środków pochodzących z obowiązkowych potrąceń i składek w sektorze mięsny nie ma zastosowania w omawianym przypadku. Władze belgijskie nigdy nie wskazywały na możliwość zastosowania wymienionego wyjątku ani nie przedstawiły dowodów w tym zakresie.
- (52) W świetle powyższych uwag Komisja stwierdza, że środki z przedmiotowego programu pomocy mające na celu pokrycie ponad 75 % kosztów niszczenia tusz nie są zgodne z rynkiem wewnętrznym ani w kontekście wytycznych w sprawie TSE, ani wytycznych na lata 2007–2013, z wyjątkiem kosztów bezpośrednio związa-
- nych z postępowaniem z tuszami podlegającymi obowiązkowi wykonywania testów na obecność TSE.
- (53) Ponadto z uwagi na fakt, że Komisja zatwierdziła program pomocy do 31 stycznia 2007 r. na podstawie zobowiązania władz belgijskich do zmiany programu, tak aby uwzględniła warunki wyznaczone w wytycznych w sprawie TSE z dniem 1 stycznia 2004 r. oraz że wymienione władze nie przestrzegały tego zobowiązania, Komisja stwierdziła, że pomoc przyznana na środki, których celem jest pokrycie ponad 75 % kosztów tusz, została przyznana z naruszeniem przepisów, przynajmniej jeżeli chodzi o pomoc mającą na celu zrekompenzowanie obowiązku wykonywania testów na obecność TSE.
- (54) Zgodnie z art. 14 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 659/1999, jeżeli pomoc państwa, która została przyznana niezgodnie z prawem, jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym, należy ją odzyskać od beneficjenta. Cel zostaje osiągnięty, kiedy beneficjent, to jest przedsiębiorstwo, które faktycznie otrzymało przedmiotową pomoc, zwraca jej kwotę, w stosownym przypadku powiększoną o odsetki za zwłokę.
- (55) Niniejsza decyzja musi zostać wykonana bezzwłocznie, zwłaszcza jeżeli chodzi o odzyskanie indywidualnych kwot pomocy przyznanych na podstawie programu pomocy, z wyjątkiem pomocy przyznanej na konkretne projekty, które w momencie przyznawania pomocy spełniały wszystkie warunki wyznaczone w rozporządzeniu w sprawie zasady *de minimis* lub w rozporządzeniu o wyłączeniu mającym zastosowanie na mocy art. 1 i 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 994/98 z dnia 7 maja 1998 r. dotyczącego stosowania art. 92 i 93 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską do niektórych kategorii horyzontalnej pomocy państwa⁽²⁾ albo w programie pomocy zatwierdzonym przez Komisję.

VII. WNIOSKI

- (56) Komisja stwierdza, że Belgia przyznała przedmiotową pomoc niezgodnie z prawem, z naruszeniem art. 108 ust. 3 TFUE. Ponieważ pomoc jest częściowo niezgodna z rynkiem wewnętrznym, Belgia musi zakończyć jej przyznawanie i odzyskać od beneficjentów kwoty, które już przyznała niezgodnie z prawem,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

1. Program pomocy realizowany przez Belgię na rzecz rolników z Regionu Walońskiego, przeznaczony na pokrycie kosztów związanych z usuwaniem i niszczeniem tusz zwierząt padłych w gospodarstwach rolnych znajdujących się w Regionie Walońskim, jest częściowo niezgodny z rynkiem wewnętrznym.

⁽¹⁾ Dz.U. L 147 z 31.5.2001, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 142 z 14.5.1998, s. 1.

2. Jedynie część pomocy ściśle związana z rekompensatą za nałożony na rolników obowiązek przeprowadzania testów na obecność TSE zgodnie z rozporządzeniem nr 999/2001 jest zgodna z rynkiem wewnętrznym, pod warunkiem że koszty te można precyzyjnie określić ilościowo.

Artykuł 2

Belgia ma obowiązek zlikwidować program pomocy, o którym mowa w art. 1.

Artykuł 3

Kwoty przyznane w ramach programu pomocy, o którym mowa w art. 1 niniejszej decyzji, nie stanowią pomocy w rozumieniu Traktatu, jeżeli w momencie ich przyznawania spełniały warunki określone w rozporządzeniu przyjętym na mocy art. 2 rozporządzenia (WE) nr 994/98 obowiązującego w wymienionym momencie.

Artykuł 4

Indywidualne kwoty pomocy przyznane w ramach programu, o którym mowa w art. 1 niniejszej decyzji, które w momencie ich przyznawania spełniały warunki określone w rozporządzeniu przyjętym na mocy art. 1 rozporządzenia (WE) nr 994/98 lub w każdym innym zatwierdzonym programie pomocy, są zgodne z rynkiem wewnętrznym do maksymalnego poziomu intensywności stosowanego przy tego rodzaju pomocy.

Artykuł 5

1. Z zastrzeżeniem art. 1 ust. 2, art. 3 i art. 4 Belgia podejmuje wszystkie niezbędne środki w celu odzyskania od beneficjentów pomocy niezgodnej ze wspólnym rynkiem, o której mowa w art. 1, która już została im przyznana niezgodnie z prawem.

2. Odzyskanie pomocy odbywa się w sposób bezzwłoczny, zgodnie z procedurami określonymi w prawie krajowym, o ile pozwalają one na bezzwłoczne i skuteczne wykonanie niniejszej decyzji. Pomoc podlegająca zwrotowi obejmuje odsetki obliczone od dnia, w którym pomoc została przekazana do dyspozycji beneficjenta, do dnia jej odzyskania. Odsetki nalicza się na podstawie referencyjnego oprocentowania stosowanego do obliczania ekwiwalentu dotacji w ramach pomocy o charakterze regionalnym.

Artykuł 6

W terminie dwóch miesięcy od daty notyfikacji niniejszej decyzji Belgia przekazuje Komisji informacje o środkach podjętych w celu jej wykonania.

Do momentu całkowitego odzyskania pomocy, o której mowa w art. 1, Belgia na bieżąco informuje Komisję o kolejnych środkach podejmowanych na szczeblu krajowym w celu wykonania niniejszej decyzji. Na wniosek Komisji Belgia bezzwłocznie przedstawia informacje o środkach już podjętych oraz środkach planowanych w celu wykonania niniejszej decyzji. Belgia dostarcza również szczegółowych informacji o kwotach pomocy oraz odsetkach już odzyskanych od beneficjentów.

Artykuł 7

Niniejsza decyzja jest skierowana do Królestwa Belgii.

Sporządzono w Brukseli dnia 17 listopada 2010 r.

W imieniu Komisji
Dacian CIOLOȘ
Członek Komisji